

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

A téli gazdasági előadások hiányosságai.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter évről-évre nagyobb összeget állít be költségeloirányzatába azon célra, hogy abból gazdasági vándor-előadók a téli napokon bejárják a vármegyék községeit és hasznos gazdasági ismeretekre oktassák a földmivelő gazdaközönseget.

Elismerés és köszönet illeti ezért az akcióért a magy. kir. földmivelésügyi kormányt, nem lehet azonban elhallgatni azt a megjegyzésünket, hogy dacára a jóindulatnak, míg ezen előadásokra fordított költségek évről-évre emelkednek, addig maguknak az előadásoknak nivója, külsőségei, sőt eredményei is, alig mutatnak fejlődést.

A vándor-előadók tényleg tudásuk legjavát viszik felolvasásuk, szabadelőadásuk keretében a nép elé, sajnos azonban, hogy a legjobb indultu kezdeményezések is az ilyen előadások után marandóbb nyom nélkül maradnak. — Az előadók is rendszeren szölamokhoz idomulnak előadásaikban, a szölamokat pedig legtöbbször a legfőbb vezetők hangzatos frázisaiból merítik, amilyen hangzatos jelszó most pl. az, hogy: „temeljünk többet!” Termeljünk ám, de miből?

Nem akarunk ezen téli előadások eredményessége, vagy eredménytelenségei felett ez alkalommal vitába bocsátkozni,

egyed azonban konstatálnunk kell és ez az, hogy ezen előadásokon sok szó hangzik a gyakorlati munkálkodásra való serkentésről, az okszerű gazdálkodás mikéntjeiről, stb., utalnak az előadók a szociális tevékenykedésre is, de az e téren való utmutatásuk kimerül a társadalmi szervezkedés szükségességének hangoztatásában, rámutatva a gazdaelem szervezkedésének szükségességére, saját anyagi boldogulása szempontjából.

Az előadások sorozata azonban egyáltalán nem terjeszkedik ki az önségély fajtáira, melyek a népesség egészségügyének, testi jólétének, a népesség higenikus szükségleteinek kielégítésére volnának hivatottak; nem igen hallunk olyan előadásokról, melyek arról szólnának, hogy az emberi betegségek, a sorscsapások ellenében a legszegényebb néposztály hol keressen vigasztalást, hol keressen gyógyítást, hol keressen enyhületet?

Az állategészségügyi előadók egész tömege oktatja a falusi gazdaközönseget az állati betegségek elleni védekezés módjairól, az állatorvosok hivatásáról, az állatbetegségek bejelentése körüli kötelezettségekről, ezek elmulasztásából eredő következményekről, stb., — de arra alig terjed ki az előadók figyelme, hogy magát a gazdaság tulajdonosát, a földnek művelőjét is érheti betegség, érheti baleset és hogy e téren milyen eszközök állhatnak rendelkezésére, az azok ellen való védekezés szempontjából.

Ezt a kis hiányosságot az előadásokat vezető vármegyei gazdasági egyesületeknek őszinte és meleg szeretettel ajánljuk figyelmébe, mert amikor a munkáskéz fogyásának okait kutatják, nem lehet közömbös a magyar gazdaközönség előtt a gyermekhalandóság óriási nagy jelentőségű problémája sem, melynek gyakorlati orvoslása pedig szintén csak a társadalmi tömörülés és tömörítés útján, az ugynevezett magánegyesületi betegsegélyző intézmények megteremtésével eszközölhető.

Méltóztassék csak bárkinek elgondolni, hogy ha egy község területén a magánegyesülés alapján ilyen célra önségélyző csoportok szerveztetnek, a tagok csekély heti, vagy havi befizetéseivel szemben mindennemű gyógysegély biztosítható s ha tudja az a legegyszerűbb kézimunkás család is azt, hogy az általa szolgáltatott csekély heti befizetéssel szemben ingyen van joga az orvost és a gyógyszerert igénybevenni, akkor nem fog kuruzslókhoz fordulni s ezzel egyszerre megszűnik az a visszás állapot, amely ma még a falusi népnek legfőbb jellemvonása, hogy az orvosában ellenséget lát, akkor pedig, amiddőn ilyen népsegélyző csoportok révén az orvos a legjobb barátja lesz a község népének, akkor már majd nem kell hangzatos előadások keretében az egyke védelme ellen is szölamokkal küzdeni.

Uti emlékeimből.

VIII.

Svájcban.

Izzó Párisból térjünk be abba a világba, ahol a legnagyobb művész, maga a Teremtő, minden ecset és véső nélkül is halhatatlan szépet, talán a legszebbet s a maga hideg — és ridegségében a legfenségesebbet teremtette: Svájcot. Ennek az országnak kincsét a természet adta s ezt nem formálhatta át a mindenhova beható kultúra.

Nagyszerűen félelmesek azok az égbenyuló hegyóriások, melyeknek csúcsein Isten kezén kívül nincsen más kéznek nyoma. Egy-egy neheztetű hegy olyan, mint egy tépett koronájú fa; mások meg olyanok, mint a szörnyetegek, amelyek a gleccseres szakadékoknál a fogaitat viasorgatják s erejükkel nyugozik magukhoz a halandó embert. Vajjon, melyik havason laknak a szerencsétlenül járt utasok jóltevői, a barátok, leghűségesebb segítőtsáikkal, a szentbernáthegyi kutyákkal? Vajjon, hol tört magának utat a hó és jégmezőkön a punok legnagyobb hadvezére, Hannibal, elefántjaival s vajjon, hol kelt át az Alpokon nehéz ágyuival az ujkor Julius Cézárja, Napoleon?... Azonban Svájc nem mindenütt ilyen félelmetes. A komor fenséggel párosulva jelenik

meg előttünk a majdnem gyöngéd báj is. Mert végtelenül kedvesek, bájosak a sziklaóriások ölen meghuzódó lombos, virágos, szelid hajlású völgyek jellegzetes villasoraikkal; szépek a roppant magasból alázuhanó, morajló vizesések a szirtekbe meg-megtörő s szivárványszínt játszó habjaikkal; és szépek a tavak, azok a regényes fekvésű tavak, amelyek, mint valami földredobott diadémok csilognak elrejtve a hegyek között. Egyszóval Svájc azért teremtett, hogy dicsőimnusz zengjünk szépségéről; azért teremtett, hogy az ember bámulja benne a természetet, mint olyat, amely legméltóbban, legfenségesebben beszél arról a legfelsőbb lényről, kinek uralkodása, hatalma fényesebb és nagyobb minden császárokénál.

S mivel a svájci jellegzetes hegyi nép természetfölgva szabadságszerető is, így ez ország érdekességét, elpusztíthatatlan szépsége mellett, még fokozzák a történelmi remiszcentiák, a mondai s történelmi emlékezetnek a multba visszanyuló fonalszájai, melyekkel e kis hazának is minden nevezetesebb pontja át, meg át van szöve.

* * *

Első megállónk Kálvin városa, Genf volt, mely a hasonlónevű tó legdélibb csucsán terül el, háttérben a Mont-Blanc-kal. E kedves, szép várost előszeretettel nevezzük „Petit Páris”-nak, mert palotasorai, hatalmas középületei s az azokban folyó élet hasonló a párisihoz, s mert a francia szellem, leleményes-

ség, izlés minden ízében átjárta. A Rhone, mely a várost két részre osztja, egy kis szigetet zár be, melyen Genf nagy szülöttjének, Rousseau-nak, a tóra néző bronzszobra áll. Épületei közül csak egyet, a svájci góthikának igazi remekét, a nagy Cathedralist említem meg, ahol ábitattal s egyben büszke önértéssel tekintettem fel a szilárd jellemű, puritán erkölcsű, halhatatlan genfi reformátor, Kálvin János, szöszékére.

Genf gazdagságát rendkívül fejlett iparának köszönheti. Tudvalevő, hogy itt készülnek a legjobb órák. Nem csoda tehát, ha a város óvja ennek a különleges iparának jóhírét s ezért számos különbözőfoku iskolája között külön órásipariskolát tart fenn. Az óra-muzeum pedig valóságos tanulmányt nyújt, mert a legrégibb és legkezdtelegesebbtől a legújabb s legtökéletesebbig, mintegy történeti sorrendben, vannak bemutatva a különféle óraszerkezetek. Van Genfnek még egy másik iparművészeti különlegessége is: az arany, ezüst és bronz-ékszerek gyártása. Ebben annyira haladt, hogy amint Páris az öltözetek, úgy Genfet az ékszer-divat szülőföldjének tartják.

No, és a tó csodásan szép kék vizével, történeti emlékekben gazdag környékével, termékeny partjaival már évszázadok óta a dicsőítés tárgyát képezi. Szépségét Voltaire, Rousseau, Byron is megénekelte. Ha a tó svájci oldalán hajózunk, találjuk Terített, Erzsébet királynéknak szobrával, amely előtt minden magyar lerójjá kegyeletét. Távollab

Törvényhatósági közgyűlés.

Szilágysomlyó törvényhatósági bizottsága Zilahon, a vármegyeház disztermében 1912. évi december hó 19-ik napján d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

A 122 pontból álló tárgysorozat fontosabb tételei következők:

Alispán bemutatja az 1912. évi LVII. t.-c. alapján előléptetésére, illetve szolgálati pótlékért folyamodó választott vármegyei tisztviselők kérvényeit.

Alispán bemutatja az 1913. évre érvényes bíró legtöbb adótfizetők és választott törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékét.

Ugyanaz bemutatja a törvényhatósági bizottság közgyűlésén üléssel és szavazással bíró tisztviselők 1913. évi névjegyzékét.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter leirata a vicinális közutak segélyezése tárgyában.

Ugyanannak a Szilágycseh—gardánfalvi vicinális ut Felsőszivágy—felsőberekcsői szakaszának segélyezését tárgyzó leirata.

M. kir. belügyminiszter leirata a községek pénzkezeléséről és számviteléről szóló szabályrendelet módosítása tárgyában.

Alispán előterjesztése a vármegyei alkalmazottak nyugdíjazásáról, valamint a temetési járulékokról szóló szabályrendeleteknek az állami alkalmazottak nyugdíjazásához képest leendő módosítása iránt.

Alispán előterjesztése Szilágysomlyó—széplaki törvényhatósági közutnak állami kezelésbe adása tárgyában.

Alispán előterjesztése az Akos—illédi th. utnak az állami beruházási hitel terhére leendő kiépítése tárgyában.

Alispán előterjesztése köztisztasági szabályrendelet alkotása iránt.

Alispán előterjesztése a jegyzői fuvarátalányok rendezése tárgyában.

Ugyanaz a nagyderzsikai, zsebői, krasznai, szilágycsehi és zilahi választókerületekben törvényhatósági bizottsági tag választások kitűzése iránt.

A szilágysági h. é. vasúttársaság igazgatóságának átirata az építmények kicserélése s a vasutnak elsőrangúvá tétele tárgyában.

Dr. Farkas Imre kérése a tervezett Nagykároly—szilágypéri vasut építési költségeire hozzájárulásért.

A vármegye közigazgatási bizottságának választott tagjai közül a folyó év végén sorrend szerint kilépő dr. Gáspár Gyula, Jonev István, báró Kemény Árpád, Sántha Dezső és Simay Miklós bizottsági tagok helyének titkos szavazás útján eszközözendő betöltése.

Az igazgoló választmány újból alakítása az 1913-ik évre.

Polgári elnökök és polgári orvosok megbízása az 1913. évi ujoncállások fogadtatására.

Alispán előterjesztése a községi számadásokat tárgyaló képviselő-testületi közgyűlésekbe megbízottak kiküldése iránt.

Porjesz Sámuel felebvezése Szilágysomlyó város képviselő-testületének a főgimnázium részére ideiglenes tanterem építése tárgyában hozott határozata ellen.

Báró Salhausen Nándor s társai felebvezése Szilágysomlyó város képviselő-testületének az 1913. év költségvetésére vonatkozó határozata ellen.

Farkas István és társai, Bölöny Bálint rendőrkapitány és Wollner Albert alkapitány felebvezése Szilágysomlyó város képviselő-testületének a nyilvános vigalmak, mutatók, előadások engedélyezése tárgyában alkotott szabályrendelete ellen.

Szilágysomlyó város képviselő-testületének az 1909. évi államegély felosztása tárgyában hozott határozat.

Ugyanannak ingatlan elcsereklését tárgyaló határozata.

Ugyanannak a városi kiseddóvónó fizetésére vonatkozó határozata.

Ugyanannak 3600 és 3000 korona pénztári tartozások törlesztésére vonatkozó határozatai.

Ugyanannak a Keller Ferenc 1000 koronás alapítványának elfogadása tárgyában hozott határozata.

Ugyanannak az özv. Lacai Józsefné és Török János részére átadott ingatlanok megosztására vonatkozó határozata.

Ugyanannak taksás telkek átadására vonatkozó határozata.

Ugyanannak pénztári követelés törlesztését tárgyaló határozata.

A Berettyó szabályozó és ármentesítő társulat kérése a Kraszna vizének az Er völgyébe való átömlésének megakadályozása

tárgyában földmívelésügyi m. kir. miniszterhez intézett kérésének támogatása iránt.

Szilágysomlyó város szabályrendelete a bérkocsi iparról.

Ipp község képviselő-testületének országos vásár tartására vonatkozó határozata.

Szilágysomlyó gazdasági egyesületének segélyezés iránti kérése.

A Bánffy-réti lakosok panasza.

A „Bánffy-réti“ lakosok következő panaszszal fordultak a város képviselőtestületéhez:

Tekintetes városi képviselőtestület!

Tekintetes közgyűlés!

Alólirott „Bánffy-réti“ lakosok a csatolt kimutatás szerint 1434 korona 12 fillér állami és községi adót fizetünk.

E tekintélyes évi adó fizetésünk dacára, melylyel a város közrovataihoz hozzájárulunk, még ez ideig semmi ellenértéket, minők például a világítás, utkövezés, közbiztonsági, vagy közegészségügyi és a legszükségesebb árvízvédelmi intézkedések és munkálatok közül nem kaptunk semmit.

Mi és más adózók filléreiből aztán a város minden utcabeli lakosai számára, vagy világítás, vagy utburkolatot juttatnak, csak nekünk alulírottaknak semmit, rólunk eddig a város nem gondoskodik és egyáltalában nem törődik velünk. A mi házaink előtti utcákkal azonban nemcsak hogy nem törődik a városi tanács a közadókba befolyó pénzből, — a mit mi fizetjük, mások élvezik annak hasznát, csak mi nem. Mi a Kraszna folyó kiöntésével, árvízzel élet és halálközti küzdelemben élünk, mintha Somlyócehi községhez tartoznánk.

Fizetjük az adót, mert muszáj, ellenkező esetben a fejünk alatt lévő párnát is elveszi a városi végrehajtó a városi tanács parancsára, de annak hasznát nemcsak hogy egyáltalában nem élvezzük, hanem reánk nézve a jajiáltás és felszólalási jogunk is örökre elnémitani szándékos akarja a városi tanácsnak, amit abból következtettem, hogy a városi mérnök ur kijelentette, hogy a Bánffy-rét nem a város tulajdona, a városhoz nem tartozik és azt a

északra van a Chillon-kastély, mely tulajdonképpen a tóból kiemelkedő sziklára épült régi vár. Pincéi mélyebben fekszenek a tó felszínénél. Börtönében szenvedett fogságot az egyik svájci reformátor, Bonivard Ferenc, akit Byron „The prisoner of Chillon“ (Chillon foglya) c. költeményében örökít meg. S ha kikötünk Genfben, a Quai du Montblanc, szomorú szívvel záródokolunk el a hatalmas Brunswick monument előtt lévő platánokhoz, ahol megtörtént jó királynéknak élete ellen a gyilkos merénylet. A szomorú emlékeztető fák-tól pedig a Hotel Beau-Rivagehoz térünk, ahonnan Nagyasszonyunk utolsó útjára indult, a mikor

„Az Alpok lánc, mint egy őrsereg
Fájdalmában még egyszer tiszteleg.
Még egyszer ránéz a kékszemű tó,
Most óriás könyecseppként csillogó.
Akik szerették: a vándormadarak
Mennek vele. De kis időre csak.
Kidőlnek mind. És a vonat vaslába
Bevágat a fekete éjszakába“...

* * *

A Vierwaldstätti tó és környéke Svájcnak kétségkívül a legregényesebb s természeti szépségeiben a leggazdagabb része. S így Luzern pompás fekvésénél és szép környékénél fogva egyik középpontja az idegen forgalomnak. Késő este robogott be vonatunk Luzernbe. Hatalmas zápor zuhogó zenéje között vonultunk a fényesen kivilágított utcákra át szállásunkra. Másnap sem voltunk szerencsésebbek az idővel, de azért nyakunkba vettük a várost. Megnéztük a Gletschergarten különleges jeges alakulataival. E mellett van a hatalmas Löwendenkmal, amelyet a Mária Antoniette védelmében Versaillesben elesett svájci gárdisták emlékére Thorwaldsen modellje után Ahorn szobrász a sziklafalba vésett be.

Legjobban itt is a tó vonzott bennünket remekül gondozott partjával, élénk forgalmu kikötőjével s távolabb a tóba beszökellő szikláival, amelyek a fjordok romantikáját juttatták eszembe. Melyik volt szebb, melyik fenségesebb? Nem tudom, nem lehet meghatározni.

— Azonban a folyton szakadó eső nem engedte, hogy hangulatos merengésbe essünk; sőt a Pilátus és Rigi is, mint a buvócskát játszó pajzán gyermekek, csak néhány percere mutogatták hóval takart nagyságukat s aztán eltűntek a ködfüggöny mögé bámulóik elől. Mi pedig a freskókkal díszített fedett hidra menekültünk.

Luzernben ritka műélvezetben volt részünk, amikor végighallgattunk egy orgonahangversenyt a Hofkirchében. Amint megszólaltak az európai híres hatalmas orgona első akkordjai, hirtelen mély csend váltotta fel az imént még az egész fenséges helyet betöltő zsebongást. Az orgona gyönyörűen hangzott s a hanghullámok mesésen verődtek vissza az óriás boltívek alatt. Mi a tisztán csengő hangok gyönyörű harmonizájának élvezetében elmerülve, áhitattal hallgattuk a művész remek játékát s lelkünk e fenségesen rezgő hangok szárnyain az Istenség gondolatáig emelkedett.

Alkonyodott már odakünn, mire véget ért a hangverseny. A tó opálos tükrén a parti hegyek árnyéka sötétedett. S amint a Pilátusról jövő hideg szellő arcunkba csap, eszünkbe jutnak a letűnt régi kornak e vidékhez fűződő legendái s érezzük, hogy itt is, a szabad Svájcban nagy dolgoknak kellett történniök. Hiszen tudjuk, hogy a Vierwaldstätti tavat a négy őskanton: Uri, Schwyz, Unterwalden, meg Luzern területe környékezi, amelyek mind telve vannak történelmi emlékekkel. Schiller „Wilhelm Tell“-jéből ismerjük a tó partján lévő „Tellsplatte“-t, ahol a fogoly Tell kiugrott a kormányzó csónakjából s visszalökte Gessler. Ismerjük „Axenstrasse“-t, azt a szoros szikla-

utat, mely Küssnacht felé vezet. Itt rejtőzködött el Tell a partraugrás után s innen lőtte agyon Gessler, a gyűlölt, zsarnok kormányzót.

* * *

Rövid időt töltöttünk Zwingli és Pestalozzi hazájában, Zürichben. Sok érdekessége van ennek a városnak is. Ilyenek a tóban lévő cölöpépítmények, melyek a történelemelőtti kor maradványai. Zürich legélénkebb utcájának egy kis kertjében állították fel Pestalozzi szobrát (Segvart műve), mely a nagy tanítómestert aként örökíti meg, amint egy kis fiút kézenfogva az iskolába vezet. Bár ez a nagy népnevelő, nagy paedagogus is sok csalódáson, hányattatáson ment keresztül s szegényül halt meg, de a halás utókor nemcsak szobrot állít emlékének, hanem a világ egyik legnagyobb tanszergyűjteményét, a „Pestalozziánumot“ is róla nevezte el. Zwingli emlékét a Grossmünster őrzi, amelynek szószékéről hangzottak el a reformátor szónoklatai. — Az idő rövidsége miatt csak a régi várban elhelyezett rendkívül gazdag „Svájci Országos Muzeumot“ nézhettük meg, amelynek óriási fegyvergyűjteményében látható a kappelni hős sisakja és fegyverzete is.

* * *

És most bucsuzom Svájetől. Egy darabon még kísérnek a hegyek. S mikor vonatunk már messze visz magával Bajorország felé, gondolatban még egyszer átfutom e csodaszép földet; szeretném kiterjeszteni erőltlen karjaimat s úgy szorítani magamhoz ezt a természeti szépségekkel megáldott, szabad, független országot.

Marossy Aranka.

tanácsot adta nekem, azaz Sírág V. Péternek, hogy adja el a házát és vegyen a városban, erre tanuk Farkas Ödön ur és a városgazda ur.

Minthogy ez így van s ezen állapot reánk nézve nemcsak sérelmes, de már tarthatatlan is, tiszteletteljesen az iránt kérelmezünk méltóztatásuk ezen fentnevezett területen elhelyezkedett adófizetők érdekeire is tekintettel lenni e tarthatatlan és tovább nem tűrhető állapotoknak egyszer s mindenkorra végett vetni és kivételes helyzetünkre való tekintetből minket az összes községi adók fizetése alól felmenteni és megengedni azt, hogy mi Bánffy-rét lakosai a Krasznán tuli lakosokkal együtt a várostól teljesen elkülönítve és független „Ujváros” név alatt egy községet, illetve városrészt alkot-hassunk.

Ez esetben mi kötelezzük magunkat: utcáinkon a kocsik és gyalogjárókat illetőleg utak kiépítésére, világítási költség viselésére és közbiztonságról mi magunk gondoskodunk valamint erőnkhez mérve árvíz elleni védekezésről.

Azon esetben, ha sem az egyik, sem a másik illetve, kérelmünket a város képviselő-testülete elutasítva kérjük kimondani azt, hogy minden város adófizető polgárainak lakhelyükre való tekintet nélkül vannak-e jogaink arra, hogy a város hatóságától mindazon közjavak és közszolgáltatmányok létesítését kérhessük, illetve követelhessek a fizető nagy adó ellenében, melyeket a város más utcabeli lakosai élveznek?

Visszont ily irányú kérelmünkre a város hatósága tenni köteles-e? vagy a sok kérelmünknek mindig és mindenkor indok nélkül elutasító sorsra kell kerülnie — papirkosárba?

Az adó és pótdó filléreink ellenében vannak-e jogaink, vagy nincsenek?

Ha igen és vannak jogaink, melyek azok? . . . csak az adófizetés?

Kérjük továbbá kimondani kinek az engedélyével építettük házainkat? volt-e akkor figyelemmel a városi tanács, közegészségügyre és a városi mérnök ur nem különben kivétel nélkül a város szakértői arra vonatkozólag, hogy a Bánffy-rét teljesen vízmentes talaj? egészségre nem ártalmas és nem nedves? A Kraszna folyó vize kiöntésével nekünk soha semmi néven nevezendő károkat nem okozhat?

A város építkezésre vonatkozó szabályai hűsége, lelkiismeretesen betartva lettek akkor a midőn házaink építése, a város e helyen való terjedése engedélyeztetett?

Mindezekre további intézkedés végett feleletet kérünk és pontos téjékozási választ várva (mert, vagy nem adták meg az építkezési engedélyt szabályszerűleg és ez esetben felelősség nem terhel, ha itt el is pusztulunk, vagy ha igen, árvíz ellen védekezést nemcsak kérhetünk, hanem követelhetünk, mert árvíz esetén életveszélyes az ittvaló lakás és nedvességével házaink sirba helyeznek.)

Kérjük továbbá az esetre, ha az adófizetés alól fel nem mentetnénk és külön városrész szervezet nem engedélyezhető meg részünkre a Bánffy-rét lakosainak a fizetett adó ellenében árvíz elleni védekezést, házaink előtti ut vonalaknak a város tulajdonához való átvételét, (Szabó István ingyen ajánlta azt régen, de ha ezt nem tette volna is, elsajátítási joggal rendelkezik a város) annak járhatóvá tételét és világításról gondoskodást.

Addig is kérjük sürgősen intézkedni, a korlátozott utat legalább gyalogjárók forgalmának átengedni és Szabó István háza előtt megfelelő gyalogutak, hidnak az elkészítését. Ez alig kerülne 25 koronába a városnak, mert itt a közlekedés kivált éjjel a sötétben életveszélyes, mert a multkor egy öreg asszony a pallóról a vízbe esett s félig

halva huzták ki a pocsolyás sárból Szabó Istvánék, gyermekünk pedig többször esett oda.

Gyermekeinket innen sokkal bajosabb iskoláztatni, mint Somlyócehi községből, a rossz ut, nagy sár és hid, vagy palló hiányában, a város fejlődése, a kultura terjesztése is kívánja ezt, ha a városi tanács csak némileg is gondoskodna reánk és igazán szíven viselné tarthatatlan és tovább nem tűrhető sanyaru állapotainkat, illetve irhatatlan sorsunkat.

Nem elég nekünk az, hogy mindenkor röviden azzal fizetnek ki, hogy ez a rész „nem a város tulajdona” (de ám itt is rendelkezik) vagy „fedezet hiányában visszautasítom, nem teljesíthető” stb.

Szavakkal és betűkkel nem elégszünk meg többé ezután, a befizető adónak gyümölcséhez mikor lesz jogunk? mert eddig azt soha nem élveztük!

Kérelmünket ismételve, annak teljesítése reményében vagyunk:

Szilágysomlyón, 1912. év december hó 15-én.

Tisztelettel:

Sírág V. Péter
és társai, (következik
25—30 aláírás.)

*

Leközlöttük ezt a siralmas panaszlevelet szórul-szóra úgy, amint a polgármesterhez benyújtva lett. Ne csodálkozzunk azon, ha a panaszoló egyszerű Kraszna-parti földműves emberek elkeseredésükben még a külön községalakulás bizzar gondolatára is ráfanyalodnak. Remélni szeretnők, hogy a képviselő-testület ezt az irodalmilag gyöngé, de alapjában nagyon sok igazságot tartalmazó beadványt komoly tárgyalásra fogja méltatni és egy rendkívül elhanyagolt városrésznél jogos óhaját a lehetőség tekintetbe fogja venni.

A szegény iskolás-gyermekek népkönyhája.

Még talán élénken él olvasóink emlékeztében, hogy ennek a humánus eszmének megvalósítására a helybeli állami elemi népiskola bontott zászlót. Azóta, mióta állami iskolánk fennáll, már egyizben testet öltött volt ez eszme. És akkor is az állami népiskola tanterületének felbuzdulása folytán.

Ismert tény, hogy a legtöbb jótékonykodás kiinduló pontja az iskola. Maga a nevelés kényszeríti az iskolát, hogy a humánizmust gyakorlati példákban plántálja az ártatlan gyermeki kedélyvilágba s ezzel kitörölhetetlenül írja fel a fogékony gyermeki lélek emlékeztetőbe: „Szeresd felebarátodat, mint tennemagadat” . . .

A modern gyermektanulmányozás azonban szomorú tényekkel igazolta, hogy az iskolai erkölcsnevelés minden idealizmusa mellett sem képes az erkölcsileg züllött gyermekek számát apasztani. Az iskola falain túl rejtőzik e szomorú eredmény oka. És az imádságbeli mindennapi kenyérrel áll kapcsolatban.

A szegényebb néposztály családi életét az alkohol és dohány metelyezi meg. S innen ered minden baj. Az alkohol és dohány élvezeti cikke a munkásnépnek. Ennek áldozza a vasárnapot, melynek nyomában családjának egy heti nélkülözése következik; a könnyelmű apa és anya pálinkás dorbézolása könyörtelenül felemészti a gyermekek mindennapi kenyerét is.

Nyáron még csak hagyján. A dermesztő tél már borzasztóbb. Nemcsak a testi táplálék hiánya, de a fűtött szoba, a ruhátlanság mind súlyosbbitja a szegény gyermekek helyzetét.

Apjától tanulja meg a gyermek, hogy kell estenkint a jómódu szomszéd fájából lopni. Az iskolában az így elsajátított lopás mesterségét már aként praktizálja, hogy tanulóvársa kenyerét cseni el. És a legtöbb, tehetségénél fogva talán jobbsorsra érdemes gyermeket a környezete így sodorja bele az erkölcsi züllöttség aljas fertőjébe; s mivel az iskola az erkölcsi nevelés jegyében észrevétlenül börtönlakókat.

Mindezek világosan állítják elénk, hogy az iskolának fel kell magába szívni a társadalmi züllöttség okait is, ha azt akarja, hogy magasztos munkája kárba ne vesszen. Az iskolának a szociális bajok mélyére kell hatolni olyképpen, hogy a jótékonykodás szolgáltatásban ne a távolfekvő humánizmust istápolja, hanem a környezetében jelentkező nyomornak legyen ellensúlyozója, enyhítője.

Mentse meg az iskola nyomorban sínylő tanítványait a bűnözéstől. Mert tagadhatatlan, hogy a nyomor a bűn fészke. Kenyeret az éhező gyermeknek, hogy a jótékonykodás hálára ébressze a nélkülözött test kielégítésével a lelket.

Erre törekszik állami iskolánk tantestülete. A szülők könnyelműségéért nem engedheti züllésnek a gyermeket. Még kevésbbé engedheti, hogy a gyermek is áldozata legyen a sorscsapások miatt ártatlanul sujtott családnak.

Kenyeret akar adni éhező szegényeinek az állami iskola. S e célra gyűjtést rendezett. Tanítói fáradhatatlan buzgósággal jártak és járnak házról-házra, hogy a két leghidegebb hónapban, — január és februárban — naponként egy-egy meleg ebédre meghívják az ezt nélkülözött tanítványait. Az alábbiakban hálás köszönettel nyugtázza az iskola igazgatósága azokat a nemesszívű adományokat, amelyek eddig lefolytak, a további adakozásra pedig ezután ismételtén felhívjuk a nagyközönség áldozatkészségét.

* * *

Lázár Jánosné és L. Kiss Zoltán gyűjtőívén a következő adományok folytak be:

Krasznamegyei Takarékpénztár 20 K, — Közgazdasági Bank 10 K, — Kereskedelmi és Iparbank, Révész Arthur, Szilágysomlyói Hitel-szövetkezet, Mahalecsik Bónó 5—5 K, — dr. Gáspár Gyula Középszolnokmegyei Takarékpénztár fiókja 4—4 K, — dr. Barna Vilmos 3 K, — dr. Szilágyi Sándor, özv. Schwartz Ignácné, Vass Lukács, Rosenberg Mór vendéglős, Szaplonczay Sándorné, Balás Zsigmond, Paltsik vendéglős, Sternberg Ignác, Nuszbaicher Salamon, Weinberger Jakab, Stern testvérek, Faragó Sándorné, Nagy Gyuláné, Takács állatorvosné, Zsigmond Károly, dr. Markovics Jakab, Köhalmi Mikály, Nagy Antal, Kreczáné, dr. Láng Jakabné, Farkas Ödönné, Brüll Károlyné, Weiss Salamonné, Weiss Aron, dr. Goldglancz Nándorné, Neszedáné, Brüll Kálmánné, dr. Kálmánné, Farkas Istvánné, Bartha Ivánné, Ajtai Lilly, dr. Ajtay Endre 2—2 K, — id. Herskovits Lajos, Keller Izso, Fetzner tanár, Szép Miklós, Bartha és Hosszu, Schwarz Miklós, Heimlich K., Schupiter János, Cimmer József, Grünberger Márton, Brüll Zsigmond, Szilágyi Malvin, Brandt Oszkár, Körmies Vencelné, Balázs Zsuzsika, Lukácsffy Ödönné, X. Y., dr. Csütörtök Arnold, Jakó őrmester, Simay Jánosné, Hegedüs Sándorné, Teszlerné, Gerece András, Ullman kereskedő, Varga Jánosné, Kerekes főbiztosné, Hersli Jakab,

Brüder Kálmán nagy karácsonyi és ujévi női és férfi divatárúházában vásár megkezdődött.

Az összes raktáron levő cikkek mélyen leszállított árban, 1000 darab finom maradék áru minden elfogadható árban lesz árusítva.

Weisz Elek és Társa, Benke, Udvari József, Weinbergerné, Woller Albertné, Szabó Mihályné, Ceizler Bernáthné, Mikéné, özv. Dombi Lászlóné, Száva Katica 1—1 K, — Kethelyné 1-20 K, — Adler Jónásné, Kohn Lajosné 80—80 fillér, — Markovits, Peéri Weisz Ignátné, Grosszmann 60—60 fillér, — N. N., R. S., Kovács Mihály, Schlésinger, N. N. 40—40 fillér, — Weisz Ignátné, Grosszmann Menyhért, Endler Mihály, Kun Kálmán, N. N. 20—20 fill, — Kedves János 30 fillér, — Rusz Eliásné 10 fillér.

5 korona értékű bevásárlásra adott felhatalmazást Frankovits és terménybeli ajándékot ígért Tóth Károly, hentes.

E gyűjtőíven eddig összesen befolyt 170 korona.

—t.

A nyugdíjszabályzat módosítása.

Szilágysomlyó kezelő és segédkezelő tisztviselői következő „nyílt levelet” intézték a törvényhatósági bizottság tagjaihoz:

Tekintetes törvényhatósági bizottsági tag ur!

A vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 19-én tartandó közgyűlésén tárgyalja a tárgyjegyzék 7. pontja alatt felvett s a vármegyei alkalmazottak nyugdíj és temetkezési járulék módosítására vonatkozó nyugdíj-szabályrendeletét. A módosítás oda irányul, hogy a jogvégezett tisztviselők nyugdíjévei 35 évre leszállítottassék, míg a kisebb kezelő és segédkezelő tisztviselők szolgálati éveit 40 évben szándékozik megállapítani.

Miután ezen tervezett módosítás ránk nézve felette sérelmesnek mutatkozik, alábbi indokaink fölemelésével azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk a tekintetes törvényhatósági bizottsági tag ur elé, kegyeskedjék a közgyűlés alkalmával azon sérelmes módosítás ellen felszólalni és odahatni, hogy a nyugdíj szabályrendelet az összes jogosultakra nézve egyformán, 35 évben állapítottassék meg.

Röviden vázolván indokainkat, fölemlítjük, hogy a nyugdíjjogosultaknak ilyen módon leendő kettéválasztása sem jogi szempontból, sem fizikai tekintetből nem indokolt, mert ha a jogi oldalát vesszük, a jogot végzett nagyobb tisztviselők magasabb állásukhoz mérten kapják illetményeinket, amivel már honorálva vannak a több tanulás, — költségeik tekintetében, ha pedig a fizikai oldalát vesszük alapul, már az első tekintetbe jogalapját veszíti a tervezett módosítás jogosultsága, mert a kezelő és segédkezelő személyzet ha szellemileg van is, de testiileg mindig nehezebb, fárasztóbb, a rokkantságot előbb előidéző munkát végez, mint a magasabb iskolát végzett tisztviselők.

A nyugdíjalap fentartása tekintetében, ha csak azt az állapotot említjük is, hogy a nyugdíjalapot mi úgy, mint a magasabb tisztviselők egyformán, javadalmazásukhoz mérten fizetjük, kettéválasztásnak, illetve egyik részének kedvezőbb ellátására irányuló intézkedésnek helye nem lehet, mert mi épp úgy, mint a magasabb tisztviselők, fizetésünk és szolgálati éveink után fogjuk élvezni nyugdíjilletményeinket, tehát semmivel sem kedvezőbb nyugdíjilletményeket, mint ők.

Az állami alkalmazottak nyugdíj szabályozására vonatkozó kormányhatósági intézkedés a vármegyei alkalmazottak nyugdíjszabályozására befolyással nem lehet, mert az állami alkalmazottak nyugdíjügye kizárólag a kormány kezébe van, azok nem fizetik a 4%-os alapot,

ők csak kizárólag akkor fizetnek a nyugdíjalapra 33 $\frac{1}{3}$ %-ot, amikor magasabb fizetésbe részesülnek, mi vármegyei alkalmazottak mind a kettőt fizetjük nyugdíjaztatásunkig.

Viszont nem ad jogot az 1904. évi XX. t.-cikk sem arra, hogy nyugdíj tekintetében azonos elbánásban részesüljünk, mint az állami alkalmazottak, mert habár ezen törvény világosan megmondja, hogy a vármegyei alkalmazottak ugyanabban az elbánásban részesülnek, mint az államiak: ez mindeddig végrehajtva nem lett, sőt ha alaposan megvizsgáljuk — szomorú — arra a meggyőződésre jutunk, hogy azoktól utolérhetetlenül elvagyunk maradva, mivel a legutóbbi fizetési rendezéssel ránk nézve multhatatlan sérelmes intézkedések tettek, előhaladásra nem számíthatunk, mivel a X. és XI. fizetési osztályú állások oly kevés számba rendszeresítettek, hogy azokba való bejutására a segédalkalmazottaknak csak 2%-ka számíthat, ezzel szemben az államiak a 12 évi szolgálat után mind a X. fizetési osztályba lépnek. Szabadságot mi vármegyei alkalmazottak egyáltalán nem élvezhetünk, mivel ha azt kérünk, azon indokból, hogy a hivatal érdeke nem engedi, kérelmünkkel elutasítatunk, míg az állami alkalmazottak évente 4 heti szabadságot élveznek és annak igénybe vételét kötelesek bejelenteni.

Amikor indokainkat befejezzük, fölemlíteni bátrak vagyunk még azt is, hogy a magasabb vármegyei tisztviselők a szabadság élvezete tekintetében sincsenek olyan korlátok között szorítva, mint a kezelő- és segédkezelő személyzet, mert azok (tapasztalatból állíthatjuk) évi szabadságaikat rendszeresen élvezik.

Amidőn tiszteletteljes kérésünket megismételjük, tisztelettel kérjük a tekintetes törvényhatósági bizottsági tag urat, kegyeskedjék érdekünket a közgyűlés alkalmával képviselni és odahatni, hogy ezen tervezett módosítás, jelen alakjában szabályrendeletünkbe helyet ne kaphasson. Maradunk Zilah, 1912. december hó 15-én.

Szilágysomlyó kezelő és segédkezelő tisztviselői.

A SZILÁGYSONMLYÓ politikai lap

— előfizetési ára: —

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K
Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Uj doktorok. A mult szombaton a kolozsvári Tudományegyetemen Parádi Jenő és Szmercsányi Béla ügyvédjelöltek a jogtudományok doktorává avatták.

— Áthelyezés. Séra Ilona kémeri és Kocsis Ilona szilágylomperti elemi iskolai tanítónőket kölcsönösen áthelyezte a közoktatásügyi miniszter.

— A Szilágysomlyó Állami Tanítóegyesület folyó hó 28-án rendkívüli közgyűlést tart Zilahon. A gyűlés pontjai: 1) Elnökválasztás. 2) Alapszabály-módosítások tárgyalása. Előadó: L. Kiss Zoltán. 3) A járásközi intézmény eltörléséről. Előadó: Tárcs Bertalan. 4) A gyermek-tanulmányozásról és a vármegyei tanácsközségi bizottság szervezéséről. Előadó:

L. Kiss Zoltán. 5) Esetleges indítványok. Ugyanez alkalommal diszgyűlés is lesz, melyen ünnepélyesen fogja Péchy Imre főispán átadni a koronás aranyéremkeresztet Bogdán István és Kispál Miklós áll. isk. igazgatóknak. Ehhez kapcsolódik még Kovács Sándor segédtanfelügyelőnek tanfelügyelővé való előléptetésének ünneplése és az Emke jutalmaknak kiosztása, mely megjutalmazásban a következő tanítók, a következő összegekben részesültek: Erdődy Ferenc (Völcsök) 100 korona, Szabó Lajos (Szilágynagyfalu), Haraszthy István (Szilágyperecsen), Horváth Zsigmond (Szilágysomlyó), Kenyeres Lajos (Egrespatak), Veress Miklós (Zálnok) 50—50 korona. Bereckey Lajos (Zsibó), Kiss Antal (Szilágyszeg), Lázár Jenő (Benekfalva), Nagy Lajos (Bősháza) 25—25 korona.

— Adomány. Szabó Józsefné urnő a szegény iskolás gyermekek felruházására indított gyűjtéshez 2 korona adománnyal járult. Ezen nagylelkű adományáért bálás köszönetét nyilváníttja özv. Bartha Endréné, elnöknő.

— Gyászrovat. Arkos Benkő Ida életének 78. évében, folyó hó 7-én d. u. 4 órakor, elhunyt. A mindvégig tiszteletben állott urnő halálát gyászolják: leánya Ikafalvi Farkas Erzsébet és férje Zilahi Kiss Ernő; Ernő, Erzsike, Vilmos, Anna, Viktor, gyermekeik. Ikafalvi Farkas Jenny; Ikafalvi Farkas Gyula és neje dobói Dobay Zsuzsika; Bála és Lilike gyermekeik. Ikafalvi Farkas István és neje Pongrácz Erzsébet; Bözsi, Feri és Jolánka, gyermekeik.

Ady János, Szilágysomlyó érdemes körjegyzője életének 56. közhivatalnoki működésének 31. évében hosszú és súlyos szenvedés után folyó hó 8-án reggel 6 órakor elhunyt. Halálát gyászolják: özv. Ady Jánosné, Nedetzky Mária, az elhunyt neje. Ady Juliánna, férj. Séra Lajosné az elhunyt testvére. Sándor, János, István, Margit, Teréz, Ferenc, Lilike gyermekei. Ady Endre, Ady Lajos unokaöccsei. Séra Lajos, Ady Lőrincné, Nedetzky Mihály, Nedetzky István, Nedetzky Samuné sógorai, illetve sógornői.

— Az új adótörvényjavaslatot e hó 17-ikén tárgyalta a képviselőház. Az ellenzék most is egyértelműleg távol maradt és csupán a munkapárti képviselők vettek részt a tanácskozásban. Jóformán egyébről nem is igen volt szó, mint az adóreform életbeléptetésének elhalasztásáról. Ez irányban Sándor Pál tett indítványt, de Teleszky János pénzügyminiszter határozat ellenzésére a beterjesztett javaslatot a ház elfogadta. Így az új adótörvények 1913. január elsejétől kezdve már életbelépnek.

— Adomány. Sziszek Sándor ur új évi gratulációk megváltásából 5 koronát küldött be hozzánk a boszniai határszéli katonák karácsonyfájára. Rendeltetési helyére juttattuk.

— Veszedelmes halmok. A Vármegyházutcában hetek óta állanak az állami ut két oldalán az uttestről lehúzott sárhalmok. Mondják, hogy előbb hetekig azért nem lehetett elhordatni, mert a sár lágy volt és elszállításra kényelmetlen lett volna. Később már napokon át keményre fagyasztotta a hideg. Akkor az volt a baj, hogy azért kerül nagyobb költségbe mert csakánnyal kellett volna fölragasztani. Most megint felázott úgy, hogy bele lehet fulladni. Mit gondol a polgármester ur, nem érdemelné meg a polgárság tőle azt a kis fáradságot, hogy a zilahai államépítészeti hivatalhoz sürgős előterjesztést tegyen, hogy szüntessék meg ezt az utolsó falu utcájára is szügenteljes és közveszélyes állapotot?

— Szőlőbirtokosok figyelmébe! Szőlősgazda olvasson szőlőszeti naptárt! Megjelent a „Szőlőszeti és Borászati Lap Naptára” a jövő 1913-ik évre, teljesen új, tárgyilagos, hasznos

Karácsonyi

Ujévi

ajándékok

legszebb és legnagyobb választékban kaphatók:

Csáthy Ferenc

legrégibb könyv-, zenemű és papírzüzetben.

Debrecen, Piac-utca 8. sz. Kereskedelmi Akadémia épületében.

tartalommal. Főbb rovatai: A naptár és havi jegyzéklapokon kívül havi teendők a szőlőben és a pincében. Szőlőszet. Borászat. Különféle. Hasznos tudnivalók. Természetes életmód. Allatvédelem. Szórakoztató. Vásári jegyzék stb. Ara egy korona. — Szőlősgazdánk különös figyelmébe ajánljuk. Az egy korona előleges beküldése után bérmentve küldik, vagy egy korona 25 fillérért ajánlottan. A Naptár szerzője, kinél az meg is rendelhető: Maurer János, Kecskemét.

— **A gyermeke után.** Tegnapelőtt meghalt Zilahon özv. Elek Józsefné kis leánya. A rémes gyermekbetegség, a difteritisz ragadta el a szép kis leányt, aki egyetlen lánya volt az édesanyjának, egy pénzügyi számellenőr özvegyének. A gyermek halálát nem akarta túlélni az édesanya s kétségbeesésében szublimátot ivott. Az orvosok azonban megmentették az életnek.

— **Az anyák büszkesége a szép és egészséges gyermek,** hogy ez elérhető legyen, igyék minden gyermek a hidegebb időszakban állandóan Zoltán-féle csukamájolajat, melynél kiválóbb készítmény nem létezik, mert táperője nagy, szaga, íze nincs és könnyen emészthető. Üvegje 2 korona a készítő Zoltán Béla gyógyszerárban Budapesten és a gyógyszerárakban is.

— **Betegsegélyző, vagy temetkezési segélyző egyesületeket** szervezni óhajto tanítók, lelkészek utmutatást, alapszabályt és bármely felvilágosítást teljesen ingyen kézséggel nyújt a „Gondviselés” Országos Központi Segélyző Társulat. Budapest. VIII. ker. Boros-utca 10. szám.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedéséről, Budapest.) Vöröshere mag főképpen Olaszországból lett ajánlva és ezen minőségből néhány kötés létre is jött. Az Oroszországból, Galiciából és belföldről piacra kerülő minőségek minden kritikán aluliak és igazán talány, hogy mire lesznek ezek felhasználva, mivel vetőmagnak nem alkalmasak. Eme körülmény folytán a szórványosan előforduló hibátlan szép színű minőségekért a mult heti árak szívesen megadtak. Lucerna. Világosszínű áru iránt meglehetősen érdeklődés mutatkozott, míg esővert minőségekért csakis csökkenő árak mellett találkoztak vevők. Takarmányrépamag. A külföldi eredetű magvak árban megszilárdultak, néhány fajért már 4—6 márkával magasabb ár lett fizetve, mint az elmúlt héten. A búkköny árai a hét elején emelkedtek ugyan, de nem igen tarthattak magukat. Muharmagból kevés lett kínálva és az is esővert minőségű. Baltacim, belföldi termésű alig kerül piacra és ez okból Franciaországból vagyunk kénytelenek ilyet behozni. Az árak magasabbak, mint az elmúlt időnyben voltak. — Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten: Vöröshere mag természetű arankamentes 210—220 K. Vöröshere mag, nyersáru 195—205 K. Vöröshere mag nagyarankás 160—170 K. Lucerna természetű arankamentes 150—155 K. Lucerna nyers áru 110—125 K. Baltacim 52—56 K. Búkköny 18—19 K. Muharmag 18—20 K.

— **A Hét.** Kies József hetilapja pályafutásának huszonnegyedik esztendejét kezdi meg a jövő év januárjával. Az új évfolyam külsőben jogos büszkeséggel hivatkozhatik arra, hogy a magyar irodalom új korát A Hét indította. Ez a lap volt kezdettől fogva az, amely utat nyitott az új hangoknak, új irodalmi irányoknak és felkeltette a magyar közönség olvasókedvét és figyelmét az irodalmi magaslatokon álló alkotások iránt. A Hétben ezután is hatalmas erőt, eleven harciasságot és igazi haladást talál az olvasó. A Hét csak a szépet keresi és csak a szépet adja. Esztétikai törvénye, hogy minden, ami szép, az modern is. És modern csak az lehet, ami szép. A nívót többre becsüli mint a felkapott jelszavakat, a kétes értékek előtt nem hódol meg csak azért, hogy alázatosnak lássék. Cikkeit a magyar hirlapirodalom legkiválóbb erői írják, novellái magas irodalmi színvonalon mutatják be a meglevő irányzatok mind-egyikét. Rovatai, melyekben az irodalmi színházi és művészeti eseményeket tárgyalja, mindig elevenek, tartalmasak és szellemesek. Két apróbb rovata pedig: a Toll és Tör és az Innen-Onnan egészen speciálisai A Hétnek.

A Hét előfizetési ára félévre 10 korona. Aki a januártól kezdődő előfizetés összegét már most beküldi, annak újévig ingyen küldik a lapot. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.) ingyen küld.

— A „Vasárnapi Ujság” december 15-i száma csupa érdekes aktuális képet közöl a szerb határról, a balkáni harcterről, az albániai eseményekről, a Lilién-kiállításról, a konstantinápolyi patriárka temetéséről, stb. Szende-Dárdai Olga és Barrie regénye, Jakab Ödön, Petri Mór, Farkas Imre, Dutka Akos, Lampérth Géza versei, Sajó Sándor novellája, Szép Ernő cikke, Schöpplin Aladár cikke bőséges és magas színvonalu olvasnivalót adnak. Egyéb közlemények: Csernoch János, az új hercegprímás és közéletünk egyéb aktuális embereinek arcképe, cikk a kémkedésről háboru idején s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, továbbá sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) — Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

— **Budapesti Hirlap.** Főszerkesztő és lap-tulajdonos: Rákosi Jenő Az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb politikai napilapja. Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy hónapra 2.40 kor. Egyes példány ára 10 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz. Minden ember tudja ebben az országban, hogy a Budapesti Hirlap egy politikai magatartásban, mint társadalmi, művészi, irodalmi és gazdasági törekvésében a nemzeti irányt követi és csak egy célt ismer és ez az, hogy erős hittel és lankadatlan buzgalommal szolgálja a magyar nemzeti érdeket. Ezért terjed el a Budapesti Hirlap oly nagy mértékben a magyar komoly hazafias körökben és ezért mindenki, aki lelkében és törekvésében ugyanama vágyakat érzi, mint a Budapesti Hirlap emberei: a Budapesti Hirlapból merít tudást és lelkesedést és aki csak teheti, a Budapesti Hirlapot járátja házához. A Budapesti Hirlapot haszonnal forgatja kezében a család, az asszony és az ifjúság egyaránt. Közleményeit mindig a jó izlés és a becsületes hazafiság diktálja, értesülései mindig kimerítőek és szavahihetők, tartalma válogatott és terjedelmes. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a Budapesti Hirlapot.

Kolozsvári jogi vizsgákra, Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít

Dr. Polcz Rezső ügyvéd,

jogiszemináriuma és jogalkalmazást tanító
39—52 intézete,

Kolozsvár,

Kossuth Lajos-utca 35.

Telefon: 882.

Telefon: 882.

 MI A FIDIBUSZ? 1. A legkitünőbb) ma- 2. A legvidámabb) gyar 3. A legolcsóbb) élelcap Páratlanul népszerű! Mesés képek! Rendkívül olcsó! Egy szám ára: 6 krajcár!	Előfizetési ára: Egy évre 6.— Félévre 3.— Negyedévre . . . 1.50 Egy hónapra 50 A NAP ujságállalat kiadóhivatala Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 12. Kérjen mutatványszámot A Fidibusz 1906., 1907., 1908., 1909., 1910. évfolyama diszkótésben kapható. Egy-egy kötet ára 5 korona. Mind az öt kötet egyszerre való megrendelésénél 25 százalékos engedményt adunk.
---	---

Bérbeadó birtok.

Szilágyosomlyó határában
330 hold elsőminőségű szántó
és kaszáló, lakóházzal és
megfelelő gazdasági épületek-
kel 1913. január 1-től elő-
nyös feltételek mellett 6,
esetleg 10 évre bérbe adó.
Értekezhetni: Brüll Lipót
tulajdonosnál, Szilágyosomlyón
1—2

9992—1912. hig. szám.

Hirdetmény.

Közhirrre teszem, hogy a 401—1912. kgy. számú városi képviselőtestületi vég-határozat értelmében a város tulajdonát képező ugynevezett

piaci I. számú sorbolt

az 1913. évi január hó 1-től kezdődőleg 2 (kettő) évre a folyó évi december hó 22-én délelőtt 11 órakor a városház tanácstermében tartandó nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 702 korona.

Az árverezni szándékozók bánatpénzzül a kikiáltási ár 10%-át tartozik letenni.

Szilágyosomlyó, 1912. december 13.

Lukátsffy Ödön,
polgármester.

231—1912. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a zilahi kir. törvényszéknek 1912. évi 9045. Polg. számú végzése következtében dr. Veverán György szilágyosomlyói ügyvéd által képviselt kiskoru Juáskó Juon, képviselve Nyága Nyikuláj gyám által — javára 168 korona 44 fillér s jár. erejéig 1912. évi október hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 600 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a krasznai kir. járás-bíróság 1912-ik évi V. 162. számú végzése folytán 168 korona 44 fillér tőkekövetelés, és eddig összesen 46 korona 19 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, a már fizetett összeg betudásával az árverés az alperes lakásán, Oláhkecel községben leendő megtartására 1912. december hó 23-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Krasznán, 1912. évi december hó 8. napján.

THORDAY GERGELY,
kir. bir. végrehajtó.

Könyvnyomdánkban

báli és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek és mindenféle

könyvnyomdai munkák

gyors, csinos, pontos és jutányos árban készülnek.

Senki ne vegyen addig kalapot, míg meg nem nézte

Nagy Mihály

a „Kalap Király“-hoz címzett

kalap- és sapka nagy raktárát, Szilágysomlyón, a városi szállodával szemben, ahol állandó nagy raktár van mindennemű férfi és fiú kalapok és sapkákban.

Olesó árak, szolid és pontos kiszolgálás!

A tisztelt helybeli és vidéki közönség szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Nagy Mihály,

2—4

kalapos mester.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a közönséget értesíteni, hogy Szilágysomlyón, a Silvánia-udvarban berendezett

cipész műhelyemet

megnagyobbítottam.

Hölgyek, urak részére cipőket a legfinomabb, legegységesebb kivitelben a legszolidabb árak mellett készítek el, — csizmákat bármilyen minőségben olesón, csinosan készítek, javításokat a legrövidebb idő alatt olesó árban eszközölök. Mértéket háznál veszek. Elvem: Nagy forgalom, kevés haszon.

A t. közönség szíves pártfogását kérem s maradok

kiváló tisztelettel:

Árgyelán György,
cipésmester.

3—3

Szilágysomlyó alispánjától.

13,684—1912. kig. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

Szilágysomlyó alispánja a bádón—bala—mojádi törvh. uton lévő 15. számú hid helyébe építendő 12. m. nyílású vasbetonhid építési munkálatok biztosítása céljából versenyárgyalást hirdet.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy „Ajánlat a bádón—bala—mojádi uton eszkozilendő vasbetonhid építési munkáira“ felirással ellátott, pecséttel borítékba helyezett ajánlataikat 1913. évi január hó 10-ik napjának d. e. 11 órájáig alólírott hivatalhoz közvetlenül, vagy posta útján nyujtsák be.

Az ajánlat az előirt ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával teendő, az ajánlati költségvetésbe az egységárat és az ajánlati végösszegeket nemcsak számokkal, hanem betűkkel is be kell írni.

Az ajánlathoz a tervbe vett vasbetétes betonszerkezet általános elrendezését feltüntető rajzot kell csatolni és az ajánlati költségvetésben mindazon eltérések, amelyek a kiírási művelethez képest a vállalkozó által ajánlott terv következményeképpen szükségessé válik, oly módon veendő számításba, hogy az ajánlati költségvetés alapján az összes felmerülő munkák költsége megállapítható legyen.

E költségvetésben maguk a vasbetétes betonszerkezetek átalányösszeggel számítandók.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-át kitevő bántapénznek valamely m. kir. adóhivatalnál, vagy állampénztárnál történt

letételéről szóló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, vagy a bántapénz elküldését igazoló postai feladóvevény csatolandó.

Azok az ajánlattevők, kik a munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Azok az ajánlattevők, kik a zilahi m. kir. államépítészeti hivatal felügyelete alatt munkát még nem végeztek, illetve előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Az ajánlatok az alulírott hivatalban 1913. évi január hó 15-én d. e. 11 órakor fognak felbontatni. A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy képviselőjük jelen lehetnek.

A művelet és feltételek a hivatalos órák alatt a zilahi m. kir. államépítészeti hivatalban megtekinthetők és az azokra vonatkozólag netán szükséges felvilágosítások is megadatnak.

Ugyanott az ajánlati minta díjtalanul, az ajánlattevő által ártételekkel kitöltendő ajánlati költségvetés ivenként 1 koronáért megszerezhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a versenyárgyalás napjától számított 90 napig kötelezettségben maradnak.

Zilah, 1912. november 15.

Alispán helyett:

Bálint, főjegyző.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére jutányos áron vétetnek fel.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olesó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olesó és jó borvizet is szolgáltatunk, felkerestünk egy kitünő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

51—

Szilágysomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	10	7	5	3½	Megjegyzés.
	deciliter ára fillérekben				
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	A borospalackért 30 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.
1910. évi vegyes asztali	100	—	50	—	
1905. évi Moni-féle aszu	8	—	4	—	
1907. évi asztali bor	122	86	62	—	
1910. évi rizling bor	144	—	72	—	
1908. évi rizling bor	112	80	56	—	
1911. évi vegyes asztali	—	—	—	—	
Kristályviz	10		6	—	

Árlejtési hirdetmény.

A magyarsaholyi ref. egyházközség iskolájának kibővítése és átalakítására 4690 korona 15 fillér költségvetéssel árlejtési pályázatot hirdet. A nyilvános árlejtés 1913. évi január hó 13-án d. e. 10 órakor fog megtartatni az iskola tantermében, mely árlejtésen az 1884. évi XVII t.-c. alapján képesített iparosok és vállalkozók vehetnek részt. 5% bánatpénz teendő le. Tervrajz, részletes költségvetés, valamint egyéb feltételek a hivatalos órák alatt a lelkési hivatalban megtekinthetők.

Magyarsaholy, 1912. december 12.

Csiszár Gyula,
ref. lelkész.

Mogyorósi Sándor,
gondnok.

Uj! 1912. év slágere! Uj!

D. R. G. M. 526,081 sz.

Eddig soha nem látott, művészi
kivitelű

Ujévi képeslevelezőlap.

Felülmulthatatlanul humorisztikus, szenzációs minden egyes kártya! Még a legkisebb küldemény is gondosan sortírozva van, minden kártya külön borítékba. 0.75 K beküldése ellenében 10 eredeti minta

25 drb.	1 K	Habighorst & Co.
50 "	1.75 K	Bochum i. W.
100 "	3 K	Postschiessfach 149.

Az összeg bármely ország levélbélyegeivel is teljesíthető, ez esetben azonban 40 fillér értékű bélyeggel több küldendő.

Molnár Ferenc

— Zádor Lajos —

— utóda —

női divatterme

Debrecen, Főter — városháza — épületében.

Alkalmi vásár december 31-ig.

A téli divat

legszebb ujdonságai:

Finom gyapjuszövetek,

színházi
női és gyermek
Felöltők

selyem, bársony és
mindenfélé
Diszek

Kosztüm-posztók.

Csipke,
selyem,
szövet

Blouzok

nagy választékban kaphatók.

Mult idényből visszamaradt

finom felöltők és

szövetek

félárban árusítatnak.

12,280—1912. tkvsz.

Arverési hirdetmény.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság Balogh András és neje Bencsik Erzsébet végrehajtónak íj. Dobai András végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 800 korona tőke, ennek 1911. évi január hó 21. napjától járó 5% kamatai, 95 korona 70 fillérben már megállapított per és végrehajtási, 40 korona 50 fillér előző árverés kérés, valamint az ezennel 13 koronában megállapított árverési költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a zilahi kir. törvényszék

és a szilágysomlyói kir. járásbíró területén levő kárászteleki 163. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1. rendszám felvett 171. hrsz. ház, udvar és kertre íj. Dobai András illető fele részre 978 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeli.

Az árverés fogantatására határnapul: 1913. évi január hó 31. napjának d. e. 10 óráját tűzi ki Kárásztelek községhez.

2) Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb árban el nem adható.

Szilágysomlyó, 1912. november hó 30. A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól. Kormos, s. k., kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:

Schlecht Lajos,
kir. tkvvezető.

M. kir. államépítészeti hivatal. Zilah.

740—1912. M. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Alulírott államépítészeti hivatal a szamosudvarhely—nyirfalvai vicinális uton Dabjonufalu határában lévő 11. számú hid helyén létesítendő 6 m. nyílású betonellenláb és végleges jellegű vastartós, esetleg vasbeton hid építési munkáinak biztosítása céljából, hivatkozással kereskedelemügyi miniszter urnak 39,456—I.—B. 1912. számú rendeletére versenyárgyalást hirdet.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy ajánlat a szamosudvarhely—nyirfalvai vicinális uton lévő 11. sz. hid ujjáépítési munkáira felirással ellátott, öt pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlataikat 1913. január 15-ik napjának d. e. 11 órájáig alulírott hivatalhoz közvetlenül, vagy posta útján nyujtsák be.

Az ajánlat az előirt ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával tehető, az ajánlati költségvetésbe az egységárakat és ajánlati végösszegeket nemcsak számokkal, hanem betűkkel is be kell írni.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-át kitevő bánatpénznek valamely m. kir. adóhivatalnál, vagy állampénztárnál történt letételéről szóló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, vagy a bánatpénz elküldését igazoló postai feladó levény csatolandó.

Az ajánlatok alulírott hivatalban 1913. január 15-én d. e. 11 órakor fog felbontatni. A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy képviselőik jelen lehetnek.

A művelet és részletes feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ott az azokra vonatkozó szükséges felvilágosítások megadatnak. Ugyanott a kitöltendő ajánlati költségvetés 6 koronáért megszerzhető.

Zilah, 1912. december 8.

M. kir. államépítészeti hivatal.
Zilah.

Egy

13—14 éves fiu
könyvnyomdánk-
ban tanulónak
azonnal felvétetik.

A NAP

Főszerkesztő: Braun Sándor

Kiadótulajdonos: Mérei Jenő

A NAP

a magyar újságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kirejtetlen szószólója.

Minden jó magyar ember olvassa a A NAP-ot.

TESSÉK ELŐFIZETNI!

Egy évre 18 kor. Negyedévre 4.50 kor.
Félévre 9 kor. Egy hóra 1.60 kor.

Budapesten
egy szám

4

ára fill.

Vidéken egy
szám

6

ára fill.

FÉNYES EREDMÉNYT HOZ

A NAP minden apróhirdetése, mert naponta 155.000 havonta 4.130.000 példányban jelenik meg és mindenki olvassa!

A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szóig 70 fillér, 20 szóig 1 korona 40 fillér, 40 szóig 2 korona 80 fillér. Kapható a dohánytözsdékben!

Óh jaj! **Köhögés, rekedtség** **Éljen!**

és elnyájkódás ellen
gyors és biztos hatásuk 12—26

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.
Próbadoboz 50 fill.

Kapható gyógyszertárakban és drogeráikban.

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. Egger Leó és Egger I. Budapest, VI.,
Révai-utca 12.

Kapható Szilágysomlyón: V. Balás Zsigmond és Szaplonczay Sándor gyógyszerészeknél.

Szilágysomlyó alispánja.

14,014—1912. kig. szám.

Pályázati hirdetemény

Zilah rendezett tanácsu város választás alá eső tisztviselőinek megbízatása a folyó év végével lejárván, az eképen üresedésbe jövő és a VIII. fizetési osztálylyal egybekötött illetményekkel járó polgármesteri, — a IX. fizetési osztálylyal egybekötött illetményekkel járó két tanácsosi és számvevői, — a X. fizetési osztálylyal egybekötött illetményekkel járó tiszti-ügyészi, mérnöki, pénztárnoki, pénztári ellenőri, alkaptányi és a XI. fizetési osztálylyal egybekötött illetményekkel járó pénztári tiszti állásoknak választás útján leendő betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, akik

ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy elméleti képesítésüket és eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal, születési anyakönyvi kivonattal felszerelt pályázati kérésüket **1912. december hó 22-ik napjáig** hozzám annyival inkább adják be, mivel a későbbben beérkezők tekintetbe vétetni nem fognak.

A fennebbi állásokat jelenleg betöltő városi tisztviselők, amennyiben állásaikra újabban pályáznak, a fent sorolt okmányok bemutatására kötelezve nincsenek.

Zilah, 1912. december 3.

Alispán helyett:

Bálint Sándor.
főjegyző.

2—2

Máthé László

butorasztalos, kárpitos üzlete, butoraktára és első temetkezési intézete
Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt butoraktárát asztalos műhelyét és kárpitos üzletét, melyet most rendezett be, ellátva szakképzett munkavezetővel, hol mindenféle asztalos és kárpitos munkák készen kaphatók és megrendelésre is a legrövidebb idő alatt a legfinomabb izléses kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak a közönség rendelkezésére. Temetések önálló elrendezését a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

Temetkezési intézetemhez diszes kivitelű **gyászkozsit** hozattam, melyet minden általam rendezett temetéseknek ingyen, minden költség felszámítása nélkül adom.

A nagyérdemű közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory István-ut, saját házámban. 26—52

ELADÓ BOR.

80 hektoliter 1912. évi
uj bor, — valamint 20 hektoliter több évről való aszu
bor eladó

Bölöni Sándornál,
Szilágysomlyón.

Karácsonyi és ujévi vásár!

É r t e s i t é s.

Tisztelettel értesítjük a helybeli és vidéki közönséget,
hogy

karácsony és ujévre

legdusabb választékban raktáron tartunk mindenféle női ruhaszöveteket, selyemárúkat és blouskelméket, barchetteket, mosó kretonokat, flanel és zephireket, vászon és asztalneműeket.

Menyasszonyi kelengyékéből állandóan nagy raktárt tartunk. 36—

Kiváló tisztelettel:

BARTHA és HOSSZU

női és férfi divatáruháza. (Gólyaáruház.)

Menyasszonyi kelengyék és mindennemű férfi divatcikkekben dus választék!

NYOMATOTT BÖLÖNI SÁNDORNÁL NYOMDAJÁBAN SZILÁGYSOMLYÓN. 1912.